

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 27 Października v. s. 1822 roku.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 24 grudnia.

Ulański regiment Szwarzenberga, d. 15 t. m., w Prosznicy, w Morawii, kwaterze swojego sztabu, przez odprawiane nabożeństwo żałobne, którego w paradzie i w znakach żałoby oficerowie i żołnierze słuchali, obchodził rocznicę śmierci zmarłego ministra stanu i konferencyi, marszałka polnego, Xiążęcia Karola Schwartzberga, dawniejszego właściciela tego regimentu.

Pamiętka w dniu 18 października 1813 roku, na wieki pamiętnego przez Mocarstwa sprzymierzone odniesionego zwycięstwa na polach Lipska, równie, jak w poprzedzających latach, uroczyscie i z obrzędami religijnymi, przez różne wyznania, obchodzoną była w Pradze Czeskiej. (Po wielu miejscach w Niemczech również z uroczystością obchodzono tę rocznicę). (D. A.)

N I E M C Y.

Monachium, dnia 18 października.

Król Jmć w dzień swoich imienin (13 t. m.) dla całego wojska, od pólkownika do szeregowego, znaczne uczynił powiększenie płacy, które dla szeregowych jest 15 kr. na miesiąc.

Dnia 13 t. m. na terezyańskiej łące pod Monachium, obchodzono, jak corocznie, uroczystość gospodarstwa wiejskiego. (z gaz. berl.)

Rozniesiona pogłoska, o nowym podziale i urzędzeniu królestwa bawarskiego, na wzór cesarstwa austriackiego, na gubernije i kapitanije ziemskie, zdaje się być wymysłem próżniaków (kor.ham.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 9 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Monitor tutejszy donosi z Wiednia, iż niedługo zapewna czekać będziemy postanowień kongresu werońskiego: gdyż podczas trzytygodniowej bytności N. Cesarza Alexandra w stolicy monarchii austriackiej, wszystkie zasady ułożono.

Donosi daley Monitor z Wiednia, iż Xiążę Esterhazy wyjedzie do Neapolu. W rozległych dobrach jego było polowanie; więcej niż 800 włościan napędzało zwierzyne przez 2 tygodnie. Łowy trwały dni 4. Zabito 1800 zajęcy i lisów, a przeszło 400 jeleni. Xiążę zaprosił blisko 400 gości. Przypadkowo jeden ze strzelców skaleczył lekko Hrabiego Emeryka Esterhazego.

Król raczył uwolnić od dalszej kary jenerała Sarrazin, skazanego wyrokiem sądu kryminalnego z dnia 22 lipca 1819 za wieloletstwo, na 100-letnie więzienie.

Lalande, notaryusz z Gennes niedaleko Saumur i Baudrillet, oba schwytani z Bertonem, i jako świadkowie badani, znajdują się dotąd w więzieniu w Poitiers; ztamtąd zaś mają być przyprowadzeni do Saumur, lub Angers, gdzie będą sądzeni.

List z Poitiers pod d. 6 b. m. donosi następujące szczegóły o śmierci Bertona i Caffego. Wnocy z d. 4 na 5 b. m. przybył z Paryża goniec z zatwierdzonym wyrokiem przez sąd kassacyjny. Ledwo Bertonowi zaozeto go czytać, przerywał mówiąc: dobrze, dobrze, już dosyć. Obrócił się do dozorca więzienia; skarżył się, iż mu nie przysłał cyrulika do ogolenia; i nazwał go nied-

balcem i lubiącym trunki. Przyszedł potem kał i zaczął mu ucinać włosy na tyle głowy, tudzież kołnierz u sukni. Gdy urzązał kołnierz, odezwał się Berton: *Na co to robić! wszak możnaby i tak życie mi odebrać!* Weszli później dwaj misyonarze. Berton kazał im oddalić się, mówiąc: *Nie potrzebuję waszey pomocy i towarzyszenia. Wiem równie dobrze, co mi macie powiedzieć.* Zostali się jednak misyonarze, i na wozie usiedli razem z Bertonem, jeden po prawey, a drugi po lewey stronie. Kał usiadł z tyłu. Berton wszedł szybko na rósztowanie; chował mówić; lecz mu nie pozwolono. Wydał tylko okrzyk: *Niech żyje Francya! Niech żyje wolność!* Oba synowie jego przybyli już za późno. Caffé przerznawszy sobie nożem żyłę pulsową, mówiąc te słowa: *Day mi błogostawieństwo i bądź zdrów,* rzucił się na ręce xiędza, który siedział przy łóżku. Sądził z początku xiądz, iż Caffé zemlał, lecz wkrótce krew płynąca wyprowadziła go z błędu.

Jaglin i Saugé zostali straceni d. 7 b. m. w Thouars, dokąd zaprowadził ich oddział wojska, złożony ze 100 piechoty i tyleż prawie jazdy. Największa spokojność i oichość panowała o południu podczas egzekucyi. Nikt się z widzow nie odezwał; niebyło żadnego zgielku; nie słyszano żadnego buntowniczego okrzyku. Jaglin okazał wielki żal za swoją zbrodnią, i zawołał na rósztowaniu: *Nizch żyje Król! Przeciwnie Saugé wyrzekł: Niech żyje wolność! Niech żyje Rzeczpospolita!*

Skoro nadeszła wiadomość, iż Fradin, Ledein i Rigues pozyskali ulaskawienie zapadłego podobnie wyroku śmierci, umieszczono ich razem w jednej izbie. Mają bydź zaprowadzeni do więzienia w Fontevrault.

Paryż, dnia 12 października.

(z Gazety Warszawskiej.)

Zamki królewskie w St. Cloud i Meudon mają bydź nanowo wyporzadzone. W ostatnim (jak słyhać) mieszkać będzie przez lato Xiężna Berry z dziećmi swemi.

Pan Mareuil, poseł nasz przy dworze niderlandzkim, miał wczora przedemszą, prywatne wysłuchanie u Króla Jmci. Po południu zaś pracował Monarcha z Hrabią Villele.

Madame jest jeszcze chora, i mało spała przeszley nocy; lecz gorączka ustala.

Słyhać o zwołaniu izby deputowanych na dzień 15 stycznia.

Niektórzy obywatele w departamencie Sarthe twierdzą, iż Panowie Lafayette i Constant będą powtórnie obrani deputowanymi. Użyto środków, aby w departamencie Vandei nie obrano Pana Manuel, choćby nawet inny jaki liberalista miał go zastąpić. Prezesami zgromadzeń wybierczych mianowano po większey części członków prawego środka izby, czyli stronników ministrowskich, a zatym nie wzmoeni się, ani prawa, ani lewa strona, lecz tylko umiarkowana, co będzie szczęściem dla Francyi: obie pierwsze strony mogłyby działać z pospiechem, ostatnia zaś postępuje zwolna.

Lubo Panowie Lafite, Foy i Karatri podali osobne skargi do ministra sprawiedliwości na jeneralnego prokuratora Mangin o potwarz, zdaje się jednak, iż wypadnie im oskarżyć go w sądzie w Poitiers. Pan Constant podał także skargę

spomnionemu ministrowi. Jenerał Foy napisał w swojej: „Nie podaję skargi, jako obwiniony deputowany, lecz jako złośliwie oczerniczny, jako deputowany, człowiek i obywatel.“

Jeneralny prokurator *Mangin* spodziewa się użyć *Lalanda* i *Baudrilleta* za świadków przeciwko Panu *Lafayette* i wydziałowi kierującemu spiskami, przeciwko którym nową sprawę mieli rozpocząć. Namienił o tem w mowie swojej d. 3 września, oświadczając, iż rozmowa z *Grandmenillem* i *Boudrillem* stanowi wprawdzie dowód przeciwko *Lafayette*owi, lecz ma związek z drugim spiskiem i drugim badaniem, do czego wtedy nie sądził się jeszcze upoważnionym. Przybycie rzezonego jeneralnego prokuratora do tutejszej stolicy sprawiło wielkie wrażenie. Słychać, iż chce dać objaśnienia o nowej sprawie, którą myśli zacząć w *Angers* i do której ma pociągnąć pewne osoby. Nalega oraz o odmianę sędziów w kilku departamentach.

Przy zaczęciu nowego roku szkolnego, Wielki mistrz uniwersytetu tutejszego, wydał okólnik do professorów, przypominając im obowiązki ich urzędu.

W *Nantes* skazano pewnego wyrobnika na 4rotygodniowe więzienie i zapłacenie 16 fr. kary pieniężnej, za to, iż wydał okrzyk: *Niech żyje Napoleon III!*

Z powodu napadu zbrojnych hultajów na koszary żandarmów, w gminie *Ansanti* na *Korsyce*, gdy żandarmowie byli zajęci pełnieniem służby. Prefekt tameczny wydał d. 20 z. m. obwieszczenie, przypominając prawo krajowe, iż zbrojne tłumy są zakazane, i powinny być rozproszone, pod odpowiedzialnością gmin za zrzadzoną szkodę.

Wyżsi oficerowie, którzy niedawno od wojska obserwabynego pod *Pireneami* powrócili, odebrali rozkaz udania się natychmiast do *Bajonny*, i przysposobienia się w potrzeby polowe.

Od czasu zniesienia kwarantanny na granicy hiszpańskiej, to jest, od d. 30 września, ustało zatrzymywanie ludzi i towarów, a kordon pograniczny cofnął się nieco. Wojsko obozuje we wsiach między *Bajonna*, *St. Jean de Luz*, *Urrayno*, *Ustaritz* i *Sora*, aby w potrzebie zebrać się mogło, i dać odpor napadom z Hiszpanii. Pobiera większą płacę. Środki ostrożności używają się jeszcze względem zagranicznych okrętów przybывających z osad; hiszpańskie zaś okręty zawijają bez przeszkody do portów francuzkich.

Niegdyś tak sławny jarmark w *Beaucaire* w departamencie *Gard*, dzieli teraz los jarmarków w *Lugdunie* i *Antwerpii*, to jest, zupełnie upadł.

Przed straceniem napisał *Caron* do swojej małżonki: „Opiekuy się szczególnie naszym nieśczęśliwym *Alfredem*! Zachoway się dla niego i nie poddaway się rozpaczcy. Twoje dwa ostatnie listy, biorę z sobą do grobu; będą leżeć na mojem sercu.“ Swemu obrońcy *Lichtenbergerowi* podziękował za jego gorliwość i zalecił mu, aby pozostałe po nim rzeczy oddał jego małżonce, a zaległą jego pensyą, obrócił na zaspokojenie niektórych długów.

Paryż, dnia 16 października.

(z *Korrespondenta* *Hamburskiego*.)

Xiężna *Angouleme* wkrótce zupełnie do zdrowia powróci. Wezora obchodzą uroczystość jej imienia. Poseł neapolitański i oficerowie sztabowi gwardyi mieli zaszczyt składać J. K. W. swe powinszowania.

Wezora o godzinie 5ciej z południa w kościele ewangelickim odprawił się pogrzeb zmarłego tam ministra pruskiego, Hrabiego *Goltz*, na którym znajdowali się ministrowie zagraniczni.

Sąd w *Kolmarze* d. 7 t. m., wydał rozkaz na uwięzienie Pani *Caron*, *Roger*, *Juliusza Jausand* i *Adolfa Forel* (dwaj ostatni z *Nancy*), którzy do spisku rozstrzelanego jenerała poręcznika *Carona* są zawikłani. W przyszły poniedziałek wyrok na nich zapadnie.

W *Marsylii* codzien się pomnaża liczba emigrantów greckich.

Mamy tu teraz znakomitego włoskiego improwizatora *P. Gestini*.

Doktor *Lisfranc* czytał na zgromadzeniu królewskiej akademii medycynej, wyborną rozprawę, w której podaje bardzo dowcipny sposób, dobywania kamienia u niewiast.

Z postanowienia wielkiego mistrza uniwersytetu, wielu professorów tutejszych kollegiów oddalono, albo od sprawowania obowiązków zawieszono. Wszyscy prawie, których los ten ugodził, są dawniejsi uczniowie szkoły normalnej.

P. Edward Peyronnet, ma być adwokatem jeneralnym, na miejscu *P. Broc*.

Policya zabrała zawczorayszy numer konstytucjonisty. Miał być w nim umieszczony artykuł Xiędza *Pradta*, *Mon Congrès?*

W nocy z 13go na 14ty, dóm handlowy *P. Hardouin*, otrzymał gońca z *Madrytu*, który z tego miasta d. 9 wyjechał.

W okręgu *Ile-Jourdain* (dep. *Gers*) umarł starzec *Dominik Espansol*, mający 108 lat.

W *Savenzy* ma być wystawiony pomnik, na pamiątkę poległych tam w bitwie *wandeyczyków*; a w *Legers* na pamiątkę jenerała *Charrette*.

Margrabia *d'Héricourt* wszedł do stanu duchownego.

Temi dniami ukazało się tu tłumaczenie konstytucyi portugalskiej.

Paryż dnia 19 października.

(z *Gazety berlińskiej*)

Dnia 16 odprawiło się żałobne nabożeństwo po zmarłej Królowej *Maryi Antoanecie*.

Ma być urządzona linija telegraficzna z *Paryża* do *Bajonny* przez *Pordeaux*.

Jenerał *Wilson* otrzymał rozkaz wyjechania z *Paryża* we 2ch godzinach.

Gazety nasze nie donoszą o *P. Bowring*, i o listach wziętych przez niego z sobą do *Anglii*.

Berton, podług świadectwa wikaryusza w *Poitiers*, zakończył życie, jak na dobrego chrześcijanina przystało.

HISZPANIA.

Madryt, dnia 6 października.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Władze konstytucyjne w *Katalonii* ustanowiły znaczną karę pieniężną na gminy, któreby natychmiast nie donosiły o zbliżeniu się buntowników. Gmina, w którejby strzelano do wojska konstytucyjnego ma być zrabowana, spalona i z ziemią zrównana.

Jenerał *Mina* posunął się z *Cerwera* do *Cardony*; stoi w *Calat* i zagraza *Urgelowi*. Przednia straż jego pobiła powstańców.

TURCYA.

(z *Gaz. Lwow.*) *Dostrzegacz Austryacki* z d. 22 października zawiera, co następuje: „Mamy przed sobą doniesienia z *Korfu* z d. 14, i z *Zante* d. 17 września, dające nam objaśnienie o stanie rzeczy w *Morei*, i chociaż jeszcze nie zupełnego nam użyczają światła, wszelako przy takiej trudności dostawiania nowin z *Konstantynopola*, staną się dla nas użytecznymi. Doniesienia te pochodzą od mężów, którym wszelki duch stronnictwa jest obcy, a których jest obowiązkiem z czynnow, jak dalece są im wiadome, wierny zdać rachunek. Szczegół ten stosuje się do wszelkich tych doniesień, z których *Austryackiemu Dostrzegaczowi* korzystać pozwolono, a które przez słuszność, częścię przypominacby sobie należało, przy sążeniu innych artykułów i porównaniu tychże z innymi jednostronnymi i mnicy pewnymi *korrespondentami*.“

„Podług doniesień z *Korfu*, nie podpada to żadney wątpliwości, że *Churszyd* basza wkroczenia swego do *Morei* nie wykonał zwyczajną sobie przeczornością, atoli bardzo pospiesznie, nie dochodząc wprzódy należyte, ani źródła krajowej potęgi, ani przewidując oporu, jaki tam znajdzie. Po niespodziewanych prędkich postępkach przybył do *Argos*, nie przygotowawszy ani sił zbrojnych, potrzebnych do dalszych działań, ani żywności. Skut-

kiem tego postępowania było, że tureccy wodzowie do *Koryntu* cofnąć się musieli, że przy tej okoliczności od naczelników powstańców byli napadnięci i znaczne klęski ponieśli. Turecka załoga w *Napoli di Romania* znowu sama sobie była zostawiona, i powtórnie gotową do kapitulacji.

„Wypadki te, względem których wszelako doniesienia nasze żadnych pewniejszych dat nie zawierają, miały się zdarzyć w dniach ostatnich sierpnia. Wszelako turcy zostawali ciągle w posiadłości *Koryntu*, a czując się dosyć mocnymi, każdego dnia, z tego ważnego miejsca, zacząć mogli przerwane działania.“

„Dnia 13 września przybyła do *Korfu* wiadomość, że część jedna wielkiej tureckiej floty okrążała brzegi *Morei*, i że 15,000 wojska wylądowało pod *Napoli di Romania*, przez co nie tylko załoga turecka uszła czekającej ją kapitulacji, ale także w bliskości miejsca tego znajdujące się oddziały powstańców wielką ucierpiałą klęskę. Wiadomości tej, którą odebrano także w *Neapolu*, a którą tam, podług godnych wiary listów, za prawdziwą mają, udzielamy umyślnie, wcale jej nie ukrywając.“

„W doniesieniach z *Zante* są także opisywane zdarzenia te w *Morei*, cofające się poruszenie Turków, jego przyczyny i skutki, a chociaż z tak małemi szczegółami, jak i w onych z *Korfu*, wszelako dosyć podobnie. O stanowczy klęsce Turków nie wiadomo w *Zante*; i owszem twierdzono tam z pewnością, że potyczki stoczone d. 6 i 9 września, ukończyły się z wielką szkodą Greków, którzy w nich utracili *Chiliarchę Petinense* z synem jego, i do umocnionych stanowisk cofnąć się musieli. *Jussuf* basza, dowodzący główną kwaterą pod *Koryntem*, był zatrudniony sprządzaniem żywności i ściąganiem posiłków.“

„Doniesienia te wystawują nam z resztą smutny obraz stanu tego kraju. Owi czterey naczelnicy wojskowi: *Kolokotroni*, *Ipsylanty*, *Bey Mainy* i *Crewety*, podzieliли się w panowaniu; dway pierwsi panują nieograniczenie w dystryktach *Argolidy* i *Achai*, dway ostatni w dystryktach *Messenii* i *Napoli di Malwazyi*. Mieszkańcy czują ucisk tej dyktatury, nie obiecując sobie z tego żadney korzyści. Jeżeli powstanie z początku w *massie*, ludu obudzało niejake nadzieje, teraz poznaje nawet naynierozsądniejszy, że tu tylko idzie o korzyść, albo o bezpieczeństwo małej liczby wojennych awanturników, po których niczego więcej spodziewać się nie można, jak tylko niepewnego przedłużenia nędzy powszechney. Bo, ażeby nawet przy nayzaciętszym oporze, mieli być równi sile tureckiej, temu nikt wierzyć nie będzie; a każdy drży na te nieszczęścia, jakie jeszcze na kraj spłynąć mogą przez ten przeciąg czasu, póki się ten bój nierówny nie ukończy.“

„W każdym razie wojna w *Albanii* i w *Epirze*, była dla przyszłego losu półwyspu i dla wszystkich greckich krajów zdarzeniem stanowczym. W. Porta przewidywała to dosyć wczesnie, że powinno być pierwszym jej zatrudnieniem ubezpieczyć tak ważne prowincye, ten klucz do jej państw europejskich; a bądź, czyli do tego powodowaną była radami znających się na rzeczy, czyli, co jest bardziej podobnym do prawdy, pewne uczucia skłaniały ją do tego, nie wykonała wprzódy wszelako żadney główney operacyi, ani przeciw *Morei*, ani przeciw *Tessalii*, póki *Ali* basza, ten niebezpieczny jej nieprzyjaciel, poskromiony nie został. Od czasu zniszczenia tego nieprzyjaciela, zostali jej wprawdzie tylko suliotowie, naród mały, niezły kraj posiadający, ale nayważniejszy ze wszystkich tamtejszych ludów. Jeszcze za życia *Alego*, *Churszyd* basza pozyskał dla W. Porty suliotów, podwładni jego dowódcy postradali tę korzyść środkami nieroztropnemi i przemocą, a wojna wybuchnęła nanowo. Na tej zmianie pokładali nayrozumniejsi naczelnicy powstańców swoje naywiększe nadzieje. Lecz suliotowie musieli nareszcie uleść przemocy tureckiego oręża. Turków nanowo wygnąć z *Epiru*, nie jest tak łatwe przedsięwzięcie. Od 10 września po-

wiewa bandera turecka na murach *Suli* (*). Mieszkańcy miasta tego życzyli sobie wyysć z kraju, jeżeliby im rząd angielski pozwolił osiąść na *Korfu* z wysp *Jońskich*. *Generał Adams* zdawał się niechętnie umawiać z nimi względem tego, nareszcie przystał na żądanie suliotów, pozwolił im niektórych dystryktów na wyspie *Cefalonii*, posłał wiele okrętów ze zbożem na pierwsze wyzwanie wychodzących, tudzież niemało transportowych okrętów do *Prewezy*, ażeby zabrać ich rodziny.

Z resztą w doniesieniach z *Zante*, równie jak i we wszystkich do nas doszłych, zapewniają nayniezawodnicy, że żadna potęga europejska nie miała żadnego, nawet naymniejszego, uczestnictwa w działaniach tureckiego wojska. Surowa i sumnienna neutralność, zachowywaną jest ze wszystkich stron; oprócz tego turcy nigdy nie żądali pomocy, i byłiby jej zapewne nie przyjęli z dumy i z niedowierzania. Angielskie statki, między innemi statek *Vice-Konsula Green*, wpływając do odnogi *Lepantu*, doznał w pierwszych dniach tego miesiąca pod zamkiem *Morea* niektórych nieprzyjemności; bo nie chciał się poddać pod rewizyę urzędnikom tureckim. Bandera austryacka dotąd wszędzie poważaną była, ale także nigdzie do żadney skargi nie stała się powodem.

W Ę O C H Y.

Od granic włoskich, dnia 8 października:
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Po długiej sprawie skazano d. 16 z. m. w *Palermie*, herszta spisku *Meccio* na śmierć, a nazajutrz rozstrzelano. Wspólników jego zaprowadzono napowrót do więzienia.

(*) *Konstytucjonista* zarzuca *Austryackiemu Dostrzegaczowi* między innymi śmiesznościami i obwinieniami i to: że „1) W wiadomościach z *Korfu* pod d. 13 sierpnia ogłosił poddanie się *Suli*; 2) przeszły zimy wspomniał o warunkach, zawartych między *Churszydem* baszą a *Suliotami*; nakoniec 3) przed 5ma miesiącami oznajmił, jakoby *Churszyd* basza miał opanować twierdzę *Suli* i przytém uczynić jeńcem jednego z wnuków *Alego*; jedna z tych wiadomości, równie jest nieudowodniona, jak i druga.“

Wiadomości te, tak jedna jak i druga; były zupełnie udowodnione, i zgadzały się z sobą tak jak je donoszono, nie zaś jak je *Konstytucjonista* przeznaczył. *Suliotowie* zawarli w samej istocie (nie przeszły zimy), lecz w dniach ostatnich *Alego* baszy, z *Churszydem* baszą zgodę korzystną, która zerwaną została po śmierci *Alego*, ponieważ wodzowie tureccy haniebnie z niektórymi znacznymi *Suliotami* postępowali, niektórych nawet kazali potracić. Wszystkie sprawie greckiej przychylnie *dzienniki* wspominały wtedy z uniesieniem o odpadnięciu *Suliotów*. Poczem nastąpił w czerwcu i lipcu krwawy bój o *Sulę* i (nie przed 5ma miesiącami) lecz 5 września donosił *Dostrzegacz*, że podług wiadomości z *Korfu* z d. 13 sierpnia, wojna w *Epirze* ukończyła się poddaniem twierdzy *Suli* i poymianiem wnuka *Alego* baszy. „A rzecz ta stała się do prawdy. *Suliotowie* nie kapitulowali *Churszydowi* baszy, który dawno był od nich oddalony, ale pozostałym jego tureckim naczelnikom, ukończenie zaś tej kapitulacyi tym się jedynie zwlekło, że chcieli opuścić swoje (zupełnie zburzone) miasto i udać się do wysp *Jońskich*. W tym celu umawiano się z angielskimi urzędnikami w *Korfu*, i dopiero, gdy to przedsięwzięcie doszło do skutku, mogła turecka bandera na murach (albo ruinach) *Suli* powiewać. Trzeba być lepiej uwiadomionym, niżeli *Konstytucjonista*, ażeby przeciwnikom zadawać kłamstwo, wiedzącym i rozważającym dobrze, co piszą. (Uwaga *Dostrzegacza Austryackiego*.)

Dnia 28 z. m. zawinęła do *Genui* brygantina *Herkules* z *Peru*. Jest to pierwszy okręt przybywający prosto na śródziemne morze z płodami dalekich tamecznych krajów.

Gazeta berlińska ze *Włoch*. pod 13tym październikiem donosi:

Xiążę następcę tronu szwedzkiego, odprawivszy małą podróż do *Lukki*, 4 października, kończył dalszą swą podróż z *Florencyi* do *Rzymu*. Podczas pobytu jego we *Florencyi*, wysłany z deszczami do *Sztokolmu* szambelan *Baron Steding*, przybył napowrót, i przywiozł zezwolenie Króla na wejście w związki małżeńskie Xięcia z Xiężniczką *Jozefiną Leuchtenberg*. Nadworny kanclerz *Hrabia Wetterstedt* i szwedzki radca stanu, mają w czasie przejazdu Xięcia przez *Monachium* formalnie o rękę Xiężniczki prosić.

D. 26 zeszłego miesiąca, Papiież opuścił konsystorz daleko wcześniej, jak zwyczajnie. Zdawał się być bardzo znużonym i spracowanym. Dnia 28 dał prywatną audyencyą nowemu posłowi francuzkiemu, Xięciu *Laval-Montmorency*, którego poprzednik jego hrabia *Blacas* przedstawiał.

Król neapolitański wydał surowe prawo przeciw wszelkim zakazanym związkom. Według tego każde utworzone towarzystwo, bądź pod jakimkolwiek warunkami odbywające swe posiedzenia, codziennie lub w pewnych tylko dniach, zajmujące się przedmiotami polityki, religii lub nauk, ma być uważane, za związek zakazany, jeśli do tego nie otrzyma wyraźnego pozwolenia od władzy krajowej, lub nie wypełni warunków przez nich podanych. Każde więc zakazane towarzystwo natychmiast po jego odkryciu kasuje się, główni zaś urzędnicy jako to: dyrektorowie i administratorowie, ulegają karze więzienia trzeciego stopnia i płacą od 100 do 500 czer. złotych; inni zaś członkowie będą karani pierwszym stopniem kary więzienia; ktoby zaś bez pozwolenia władzy krajowej dom swój takiemu zgromadzeniu na zbieranie się najał, karany będzie drugim stopniem kary więzienia, oprócz tego zapłaci od 50 do 200 dukatów.

Wszystkie te urządzenia mają moc przez 5 lat, a w przeciągu tego czasu dotychczasowe prawa będą zawieszane. Lecz jeśliby takie zakazane towarzystwo, pod przyrzeczeniem lub obowiązkiem tajemnicy zgromadzało się, i pewny rodzaj sekty, tworzyło (nazwanie jej, kształt, przedmiot i liczba jej członków, mogą być nieoznaczone). Na ten czas członkowie będą karani trzecim stopniem kary okucia w łańcuhy i zapłacą 500 do 2,000 dukatów. Naczelnicy zaś, dyrektorowie, administratorowie i inni urzędnicy ukarani będą karą szubienicy, i zapłacą od 1,000 do 4,000 dukatów. Ktoby zaś wiedząc znaki, karty, i książki takiej sekty ukrywał; ulega karze wygnania z kraju. Ci, którzy wiedząc, podobne rzeczy sporządzają, sprzedają, lub rozdają, podpadają karze więzienia pierwszego stopnia. Ci znowu, coby podobnej sekcji dom swój, mieszkanie albo inne miejsce najeli, podpadają karze więzienia pierwszego stopnia i płacą 100, do 500 dukatów. Jeśli byli członkami sekty, podpadają karze więzienia trzeciego stopnia i płacą od 1,000 do 3,000 dukatów; lecz jeśli by to byli naczelnicy albo urzędnicy sekty, ulegają karze szubienicy i płacą 1,500 do 6,000 dukatów. Wszyscy ci przestępcy poczytani będą za zbrodniów stanu, i stosownie się z nimi postąpi: sądowni zaś będą przez komisję wojskową.

Podług *Dostrzegacza Austriackiego*, Pani *Letycja Bonaparte* niebezpieczną chorobą złożoną była. D. 26 wrześ. przyjęła ś. Sakrament ostatniego pomazania. Syn jej *Ludwik*, który chciał jesień w *Toskanii* przepędzić, spiesznie stamtąd zawołany został.

Gazeta berlińska donosi ze *Włoch* pod 14 października: Między oczekiwanymi w *Weronie* znajduje się i *P. Baylli* zakonu maltańskiego, *Antoni Busca*, który jadąc z *Katanii*, d. 7 października przybył do *Genui*.—Xiążę następcę tronu szwedzkiego, d. 6 paździer., przybył do *Rzymu*, i

wysiadł przed pałacem *Negrone*.—Sławny naturalista, matematyk i filolog, *Venturini*, d. 10 września w *Reggio*, zakończył życie, mając wieku lat 77.

(z *Gaz. Petersburs.*) W nocy na 1szy wrześ. straszliwa burza zupełnie prawie zburzyła znakomity klasztor kapucynów w *St. Remy*, w księstwie geneueńskim.—W nocy z 6go na 7my tegoż miesiąca, *Wezuwiusz* znowu wyrzucał płomień i kamienie.

PORTUGALIA.

Lisbona, dnia 30 września.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Z liczby osób uwięzionych z powodu ostatnich rozruchów, 13 wypuszczono na wolność, kilku na wygnanie do odleglejszych prowincy skazano, a 7 oczekuje wyroku.

Deputowani brezylijscy, którzy konstytucyi nie zaprzysięgli, dali za powód swojego oporu, przełożenie prowincyi *Bahia* stanom uczynione, a 55 stronie podpisów mające; lecz komisya do ułożenia konstytucyi dowodzi, że podpisy do przełożenia nienależą, bo jakieś nieznanome nazwiska zawierają, gdy tym czasem poprzednie przełożenie, w przeciwnym duchu czynione, przez 840 obywateli, z imienia znanych, podpisane było, i miało wszystkie dowody rzetelności.

W gazetach *Rio-Janeiro* wychodzących, czytamy postanowienie Xięcia Rejenta w d. 6 sierpnia wydane, którem wszelkie wojsko z *Portugalii* przybywające, za nieprzyjaciół poczytano. Tegoż dnia ogłoszono w *Rio-Janeiro* manifest Królewicza do brezylijszczyków, w którym wzywa do podania rady i działania, wszystkich mężów żądających związku politycznego z *Portugalią*, i administracyney niepodległości państw obu.

Do prawa o wolności druku uczyniły stany następujący dodatek: „Każdy, sprzedający, wydający, lub upowszechniający pisma, w krajach obcych drukowane, rządowi krajowemu uwłaszczające, nadużywa wolności druku.“

BREZYLIA.

Rio-Janeiro dnia 15 sierpnia.

(z *Gazety berlińskiej*.)

Brezylia oderwała się od *Portugalii*. Dnia 1 wyszedł obszerny manifest do Narodu *Brezylijskiego*. gdzie Xiąże Regent wyklada powody, dla których *Brezylia* od *Portugalii* się odłączyła i niepodległą ogłosiła. Postępowanie *Kortezów* za główną przyczynę kładzie; mieniąc, że będąc tylko reprezentantami portugalskimi, samowładcami całego państwa rzezonego zostać chcieli. Odtąd (tak przemawia do *Brezylijszczyków* następcę tronu) stanęliście w rządzie niepodległych narodów. Osady, które męskiego wieku doszły, przestały być osadami. Naostatek według brzmienia manifestu, braterskie stosunki z *Portugalią* nie przestają. *Jan VI* ma być królem *Brezylii*.

W tymże samym czasie ogłoszono wyrok, w którym część manifestu powtarza się.

Dnia 3 sekretarz stanu zwołał wszystkich krajowych i obcych kupców do siebie, i żądał od nich 660,000 talarów pożyczki, która natychmiast do skutku przyszła. *Lisbońscy* nawet kupcy do niej się podpisywali.

W *Fernambuku* uroczystie ogłoszono wyrok Xięcia następcy tronu, i jednogłośnie go przyjęto.

Ponieważ portugalskie wojska wcześniej stanęły, przeto *brezylijska* eskadra przymuszona była swoje wojska w *Alagoas*, między *Bahią* i *Fernambuko*, na ląd wysadzić. Tu połączyły się z milicyą, która *Bahią* od morza blokowała.

Dowodzi niemi generał *Lebate*, który jeszcze pod *Napoleonem* służył.

Portugalczyki ciągle jeszcze *Bahią* w rękę swym trzymają.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 23 paździer. rubel srebrny 3 rub. 78½ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 71, stary r. 11 kop. 53, imperyal r. 36 kop. 72½.

Naydowiczównie, Karolinie Szydłowskiej Rotm., Franciszce Rewerowiczowej Chor., Annie Buywidowej, Bonifacemu Butkiewiczowi, Janowi Szemiutowi Ciwun. Retowskiemu, Janowi Antonowiczowi b. Dozorcy, Jerzemu oycowi, Józefowi Woznemu synowi Zukowskim, Ildefonsowi Maliszewskiemu Porucz. w. pol., Teressie Wętkowiczowej Kap. W. Ross., Kazimierzowi Bystramowi Sambel. b. dworu pol., Adamowi Korabiejewiczowi ass. Sądu Niższego Upit., Kazimierze z Kozłóczyńców matce, Józefowi synowi Straszewiczom Marszał. Upit., Eufrozynie matce oraz jej córce Brzezińskim Skarb. z dokładem opieki, Tomaszowi i Ewie Miniatom Mał., Krzysztofowi Drowanowskiemu, Ludwikowi i Tekli z Werhelow Jabielskim, Józefowi Dowgiałowi Chor., Marcellemu i samey Sagayłom Buhalterom Kaznaczejstwa Szawel., X. Jerzemu Woytkiewiczowi, Kan. Zmud. Pleban. Grudzewskiemu, Wincentemu i samey z Zylńskich Witkiewiczom, tudzież właścianom ekonomii Szawel. w assystencyi ich Pannow Andrzejowi i Brygidzie Budginom, oraz Jerzemu Jerantowi, tudzież Starozakon., Symonowi Zelkanowiczowi Jofowi, Siruchy Josielowiczowej i Markusowi Zelmanowiczowi, niemniej sukcesorom zeszłego Stol. Kielczewskiego i właścianom Butowtom, sukcesorom po zeszłym Tomaszu Komarowskim Poru. woysk pol., Jerzemu Wilhelmowi Szlegerowi Doktor. Medycyny, winnemu z dóbr Poudruwia i Nemeyskz odpowiedzi pretensorom do funduszu massy Burniewiczow zbiegającym się, naostatek Teressie z Parafianowiczow matce, Józefowi synowi Szulcom Sambel. b. dworu pol., Józefowi Białozorowi Prezydentowi Sądu Gran. 3ciey instancyi, Józefowi Bielewiczowi b. Mar. Rosień, Markowi Szemiotowi Podkom. Szawel., Konstancyi Rotm. matce, Tadeuszowi Sędz. Gran. Szawel. synowi Onoszkom, Ignacemu, Antoniemu, i Michałowi Grudzińskim Dwor., Janowi Szemiutowi Ciwun., Kajetanowi Mirskiemu Sędziemu Ziem. Szawel., Andrzejowi Kaczyńskiemu Pułkow. woysk pol., Onufremu, i Antoninie z Herubowiczow Lutkiewiczom Mar. Szawel., debitorom zeszł. Leparskiego b. Sędziego Grodz. Szawel. do wykazania funduszu v. Mar. Burniewiczowej i Szymonowi Rymkiewiczowi Komor. Sąd. Gran. Szawel. podwójne solarya biorącemu, z instancyi UUr. Bogusława Białoblockiego Adwokata i Ildefonsa Demontowicza Regenta Sądu Głównego Wileńskiego wyniesiony z referencyą do dekretow Wileń. Główn. Sądu 2go Departamentu, oraz Sądu Ziem. Szawel. na dniu 9 7bra będącego roku ogłoszonego, niemniej dalszych dowodow do uwartnienia sprawy użyć się mających przyncypalnie oto: w zaprowadzonej z instancyi kredytorow z obzał. Burniewiczami b. v. Marszał. Szawel. sprawie dekretem Sądu Głównego Ziem. Wileń. 2go Departamentu 1820 r. grudnia 16 dnia zaszłym do rozbioru Sądowi Ziem. Szawel. poruczonej tak kontynuowania processu przepisany został. Ziemstwo zaś Szawelskie odstępnie od Remissy Sądu Głównego powyżey datowanej działając, poczynił ze znacznym uszkodzeniem massy Burniewicza szybkości. Nypierwicy poleconey kalkulacyi z Urzędników obzał. Tomasza Herubowicza Prez. Ludwika Bielewicza Szawel., Tadeusza Milwida Telszew. Sędz. z rzeczy utrzymywania folwarkow Poudruwia i Nemeyskz w powiecie Szawel. położonych od daty 1820 roku 7bra 6 dnia do 1822 r. febr. 3 dnia w administracyi i używających dwie znaczne krestencye przeszło 300 purow żyta wysiewu, oraz gotowy grosz, tudzież znaczną ruchomość różnego zwania niezdjął, z czego jakoby obliczenie nie dając stronom wiedzieć Sąd Ziem. Szawel. dnia 9 7bra 1822 r. ogłoszonym wyrokiem, nie z Urzędników lecz z podwładania obcey osoby, którą Sąd pod własnym imieniem utrzymywał jako oficyalista dopełnił; a dwóletnią intrygę z dóbr przerzeczonych która płaciła roczney aredy rubli srebrnych 4,500, zamknął w rublach s. nadto jeszcze w ciągu administracyi rzeczoney, właścianie w różnej strony z furmankami byli używani, a przecięż Sąd Ziem. przy okalkulowaniu tak

ważne zamilozał przeszley administracyi zbiory i tych do funduszu massy Burniewicza nie wcielił, tem więc faworalnem pobłażaniem z krzywdziło Ziem. Szawel. massę przeszło na rubli sr. 9,300, poczym nowo instalowanego administratora zramienia Sądu Ziem. Szawel. przy terażniejszym rozbiorze sprawy toż Ziem. nieokalkulowało, a to jedynie w celu, aby wcześniej ułożony projekt czasowie pokryć, jako to: aby wziętych z massy czasu ekspedywania aktow 1822 roku febr. 3 dnia na schedę każdego Urzędnika po 300, w ogóle zł. 900, nie pokazać, aby znaczny expens czasu teyże inkwizycyi poniesiony, przeciwko któremu kredytorowie mówić mieliby prawo na moment utać, słowem aby krestencyą przez dzierżawy rocznie płaconą po rub. s. 4,500 oprócz gotowego grosza, podobnie jak uprzedni Sąd Exdywizorski zniszczyć, a przez to fundusz massy Burniewicza uszczuplić, w widoku jeszcze dalszego istotnych kredytorow skrzywdzenia, faworalnie dla wielu pretensorow szafował łaski, nypierwicy obzałowanej Burniewiczowej nyniejsprawniejszy zrealizował zł. pol. 131,610 gr. 26 wtedy gdy ona prawnie ani części dziesiątey takowey rekognicyi właścicielką bydź nie mogędz Sąd Ziem. fundując się na powieści obzałowanej Burniewiczowej, a zbierając fundusz po zeszłym Leparskim z takich szczegółow, do jakich z własney woli i upodobania podnosiła doliczał procenta, a lubo w tém miejscu kredytorowie naybliżey wykazywali, że debitorowie Leparskiego nie byli dłużnemi znaczney importacyi terażniejszey Burniewiczowej, a jaką ilość pieniężną zaliczyli obzał. Burniewiczowi tę powinni przysięgą urzetelnic, że obzał. Burniewiczowa (jeśli jaką ruchomość wprowadziła w dom męża swoyego) nieokazuje dowodu pisma, a ztąd żądanych kilkudziesiąt tysięcy złotych wygrywać nie może, że pokazujące się rachunki jakoby ściągniętey od v. Mar. Dowiatu summy są nieprawne, bo tego sam Ur. Dowiat niestwierdza, i przysięgą nieudowodnia, oraz w sprawie nieznajduje się, to wszystko Sąd Ziem. zamilczając, probacye nawet kredytorow jednym głosem wyrokowego piora zniweczył, a stosunki obzał. Burniewiczowej upewnił, z kolei aby powiększyć pretensyą obzałowanej Burniewiczowej i te oczyścić z zawińien, lubo wierzyciele dowodzili i przekonali, że obligi wspólnie z mężem wydane, są aktualnym połowicznym długiem oney, bez regressu do funduszu massy Burniewicza, że jeśli niebrała na własny użytek Burniewiczowa pieniędzy, żadnym nie obwieściła po moment rekognicyi publicznym oświadczeniem, że z obligow niepomiówionych co do podpisu i na onych wyliczonych summ nie może wymówić się, jednakowoz Sąd Ziem. Szawelski powyższe probacye kredytorow czyste i na prawie usadowione, poniżywszy massę Burniewicza debitemi samey obzał. Burniewiczowej obciążył, a jej realizacyą do funduszu męża obrócił. Tym więc sposobem debitu kilkanaście tysięcy przymnożył, na ostatek długi familijne z daru biorąc nastanie, w równey klassie z istotnymi pretensyami obligowemi pomiescił, obzał. Mikszewiczow pretensyą od obzał. Szukow pewną należnością wysoko przechodzącą, nie odsyłając do Sądu Exdywizorskiego, lecz w czynie to jest czasu realizowania funduszu Burniewicza, a tym samym odstępnie od remissy zaspokoił. Kupca Szmemana rachunek, oraz dalszych wierzycieli podobne mających pretensye ad vele sui przyniesione za rzetelne przyjął, i z takich szczegółow zebraną massę między prawdziwemi obligowemi debitemi nieklasyfikując ważności, do Sądu Exdywizorskiego przesał: obzał. Maliszewskiemu za przyjęty tytuł na moment plenipotenta przyznał, a kredytorow wykazywanie jako niepełnił tey powinności: bo żadnym śladem nieprzekonywa chyba obfitym na obligach rozsianych pieczętarstwem, usunął. Obzał. Szlegerowi znaczną sumę wskazał, a od bonifikaty za poczynione szkody w dobrach Poudruwia i Nemeyskach w tencucie mianych, nieprawnie uwolnił, i przez to sposobność satysfakcyi kredytorom przeciał. Obzał. Rymkiewicz

wiczowi Komornikowi oraz sobie ponowne nad prawo Solarya zadeterminował, i dając Sąd Exdywizorski na zjechanie termin gciodniowy przepisawszy, założone apelacye w kancelaryi Sądu Ziem. Szawel. nierozwiązane zostawił. W takim więc ucisku żalcy ponosząc znaczne szkody i widząc fundusz massy Burniewiczza w różnych względach zasłoniony i zruynowany, przychodzą do Sądu proszą intraty dwóletniej na byłym Sądzie Exdywizorskim z obzał. Herubowicza Prez., Bielewiczza, i Milwida Sędziow, licząc w to furmanki na różne strony używane, oraz w gotowym groszu przyjęte opłaty rub. sr. 9800 decydowania za jednoroczną krestencyą na terazniejszym Sądzie obzał. Gedyminie Prez. Jamoncie i Nagurskim Sędziach r. sr. 4,500 wskazania, pretensyow obzał. Burniewiczzowey skasowania, debitorom zeszłego Leparskiego b. Sędz. Grod. Szawel. na rzetelne opłaty obzał. Burniewiczzowi i utwierdzenia zaliczoney ilości pieniężney przysięgę determinowania, debitorow obzał. Burniewiczzowey na jeyże funduszu oparcia, a z takowego ciężaru massy Burniewiczza uwolnienia, nieprawnych pretensyow kredytorow Burniewiczza, oddalenia pretensorstwa familynego z daru nastanie biorącego usunienia, summy u obzał. Szulcow będącący pod odpowiedź prawnym kredytorom oddania, i we wszystkim dekretu Sądu Ziem. Szawel. na dniu 9 7bra będącego roku ogłoszonego, sprostowania, a urzędnikow po ukaranie gdzie należy odesłania, expensow prawnych powrótu, z wolnym przyłączeniem dalszych do oczewistej rozprawy stosunkow.

Roku 1822 mca 8bra 21 dnia Woźny niżej podpisany zeznam, iż kopią takowego pozwu zgodną z autentykami w sprawie WW. Bogusława Białobłockiego Adwokata, Ildefonsa Demontowicza Regenta Sądu Głównego WW. JPP. Józefowi Gedyminowi, Prez., Franciszkowi Jamontowi Ziem. Janowi Nagurskiemu Grod. Sędziom, urzędnikom Ptu Szawel., Tomaszowi Herubowiczowi Prez., Ludwikowi Bielewiczowi Sędziemu Szawel., Tadeuszowi Milwidowi Sędziemu Ziemskiemu Telszewskiemu, b. Exdywizorom. JWW. Józefowi i Johannie z Leparskich Burniewiczow, oraz dalszym ich kredytorom i debitorom zeszłego Leparskiego, na intymacyi pozwu wyliczonym do Redakcyi Gazetney Kuryera Lit. podałem i o rozprawie w Sądzie Gł. Wileńskim ciągle sądzącym się przez tęż Gazetę Kuryera Litewskiego wszystkie osoby tym pozwem zajęte zawiadomiłem. Jan Kisiel Woźny Ptu Wileńskiego.

Roku 1822 miesiąca oktobra 21 dnia przed aktami Sądu Ziemskiego Wileńskiego i mną niżej podpisanym Regentem stanawszy obecnie Woźny wyżej wyrażony, relacją tego pozwu zeznał i w protokule z zeznania własnoręcznie rozpiął się. Przyjąłem Jan Zienkowiez Wileński Ziemski Regent.

Roku 1822 mca 8bra 21 dnia takowy pozwu wolno drukować. Józef Jeleński Assesor Gł. Sądu Departamentu 2go.

Wezwanie successorów.

2 Po śmierci Sebestyana Błaszczykiewicza Doktora medycyny i Adjunkta Uniwersytetu Wileńskiego, pozostało po nim w kassie Uniwersyteckiej rub. sr. 267 kop. pół, lecz gdy dotąd nikt się nie jawił z jego successorow do odebrania tey pozostałości, Rząd Uniwersytetu przeto postanowił naznaczyć ostateczny termin dnia 23 kwietnia 1823 r. i wezwać successorow, ażeby w ciągu tego czasu, stawili się z prawnymi dowodami do Uniwersytetu Wileńskiego, dla odebrania powyższych pieniędzy.

Sekretarz Felix Mierzejewski.

5 ALEXANDER I Imperator Samowładca
Wszzech Rossyy Król Polski etc. etc. etc.

Ur. Felixowi Chobrzyńskiemu b. kapitanowi woysk polskich pozew przed Sąd Komisyy na urządzenie interessow Radziwillowskich ustanowiony, z Instancyi Ur. Michała Zaleskiego, Jeneralnego Prokuratora massy i funduszw nieletniej Xiężniczki Stefanii Radziwillowny wynosi się o to: wierność twoja mieniąc się successorem zmarley Teresy z Rzewuskich primo Xiężny Radziwillowey Wojewodziny Wileńskiej, secundo voto Chobrzyńskiej swey żony, w stopniu jey przychodzisz do Sądu Komisyy z żądaniem sądzenia na massie z zapisu niegdyś Xięcia Karola Radziwilly Wojewod. Wileń. datty 1764 apryla 7 dnia, w Podhorcach przed szlubem szłałego, summy jakoby posagowey i wyprawy 300 m. sp. z procentem drugie tyle 300 m. sp. A zapisu podobnegoż 1764, feria quarta post Dominicam letare quadragesimalem summy 300 m. sp. procentow tyleż 300 m. sp. i titulo vadii 300 m. sp. in continenti; za dożywocia od r. 1790 z dóbr Wołyńskich 6,461,972 sp. 28 gr., z dóbr Białokamienieckich zaś odzielnie 2,200,000 sp. wyliczonych, prócz tego titulo allimentow do datty 1790, jako daty śmierci męża swego Xięcia Wojewod. summy 432,000 sp. i drugie tyl. procentow 432,000 sp. Osobno summy 5000 czer. zł. za proceder kryminalny; 8000 sp. Zawadzkiej intercedendo opłaconey; 142 czer. zł. Longchampsowey również intercedendo wyliczoney; 8000 sp. za utrzymanie ogrodu i palacu w Białym Kamieniu; 2160 sp. za pomiar dobr Białokamienia jakoby wydatkowany, gdy jednak pretensye takowe są i były napastne, jako się to przez szczegóły okazać dowodnie może, gdy owszem zmarła Xiężna z różnoczasowych naborow winną zeszłemu Xięciu będąc, pozywana naprzod od samego zeszłego s. p. Xięcia Karola, następnie od jego synowca także już dziś zeszłego s. p. Xięcia Dominika Radziwilla, pozywany już obzał. mąż Felix Chobrzyński kapitan, zawsze od rozprawy unikając ultimarnie kondemnować się dopuścili, mianowicie w Sądzie Głównym Lit. Wileńskim Departamentu Czasowego, jako jedyney magistratury z Ukazu Imiennego r. 1805 julii 9, po dwóch uprzednich kondemnatach jedney roku 1806 apr. 24, drugiey r. 1808 gbra 11 zapadł dekret trzeci roku 1810 xbra 16 z konwicyą ultimarną, przez którey skassowane wiekuiście zostały wszelkie stosunki obzał. i zmarley jey żony do funduszw Xiężnych, owszem za zwinienie obzał. do wszelkiego ich funduszu wskazaną została tradycya, która dla nienaydowania się funduszw obzałowanych dotąd exekucyi nie wzięła, między tém gdy obzałowany nayniesłuszniey i bezprawnie znów massę zakłócił do Sądu Komisyy, zatem Prokurator in gradu zaszyłych dekretow pozywając wzajemnie obzałowanego prosi nakazu warowania locum standi solutione na wszystkie w Sądzie Gł. Litewskim zapadłe kondemnaty o utwierdzenie wyroku ostatecznego, zapisującego wiekuiścią ammissyą na wszelkie obzał. do funduszw zeszłego Xięcia stosunki, a zatem o znikczemnienie wieczne tychże stosunkow i prawołomnego powództwa obzał. w Sądzie Komisyy, o zobowiązanie obzał. do zwrotu kosztow prawnych massie i tego wszystkiego sądzenia, co czasu sprawy potrzebnym bydyć się okaże. Salva melioratione tey žaloby.

Roku 1822 mca 8bra dnia 18 woźny zeznał

Ję, iż takowy pozew z instancyi JWJP. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Ptu Rosień. Masy funduszow i interessow JO. Xieźniczki Jeymości Stefanił Radziwiłłówny Jeneralnego Prokuratora, w sprawie z WJP. Felixem Chobrzyńskim kapitanem woysk pol. przed Sąd Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie od Rządu ustanowiony, w mieście Wilnie agitujący się, z powodu nieosiadłości WJP. Chobrzyńskiego i niewiadomości o mieyscu jego przebywania podług ar. 37 organizacyi do drzwi Sądowych przybiłem. Felix Cebulski Woźny Kommissyi Radziwiłł.

Roku 1822 miesiąca oktobra 18 dnia w aktowej kancelaryi Sądu Kommissyi dla urzędzenia interessow Radziwiłł. ustanowionego, relacyą tego pozwu do drzwi Sądowych przybitego urzędownie zeznał. Świadczę.

Aktowy Regent Sądu Kommissyi Radziwiłł.
Józef Doboszyński.

Wolno drukować Eustachy Zabiello Członek Kommissyi Radziwiłłowskiej.

List gończy.

2. Tomasz Lowkogalis lat 22, twarzy bladej okragłej, włosy ciemnego, nosa krótkiego i zadartego, po polsku mówiący, w siermiedze oszytej po szwach i karwaszach z kołnierzem sukna granatowego, w kamizelce sukiennej czarnej, z pasem rzemiennym z mosięzną klamrą, w czapce granatowej z ryglikiem po bokach obłożony siwym barankiem, umiejący dobrze murować i cokolwiek czytać i pisać, należący do majątku Jotayń W. Zawiszy b. S. Z. K. w r. 1822 meca aug. 20 dnia uciekł; za okazaniem się takowego zbiega niżej piszący się Publiczności prosi dostawienia w powiat Wilkom. do majątku Staszkuniszek w parafii Kower. położonego. Józef Zawisza b. Z. K.

Przedaż Publiczna.

3. Od Litewsko Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż dla niejawnienia się z życzących na przeznaczone pierwey terminy do kupienia opisanego i ocenionego tutejszey gubernii w prużańskim powiecie majątności Hahleny nazywającej się, z 63ma duszami, ziemią budowlą, i ze wszystkiemi do niey przynależnościami, nelożącey do Skoczyńskiego byłego Słuckiego powiatowego karnaczefa, tytularnego so-wietnika. na uzyskania skarbowych pieniędzy, których niedostaje, teraz nanowo przeznaczone z publicznych targow na przedaż, do kupienia którey wzywają się życzący na terminy, pierwsze dwa jak wprzody do prużańskiej Dworzańskiej Opieki na terminy 27 i 28 nowembra, a trzeci i ostateczny do tegoż Rządu za trzy miesiące od dnia ostatniego wydrukowania w Sankt-petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Oktobra 13 dnia 1822 r. Expedytor Kolleski Sekretarz Jan Krupowicz.

3. Od Mińskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, iż na zaspokojenie podług przysądzenia Rządzącego Senatu, pretensyi Mińskiego mieszczanina żyda Leyzera Lachowskiego, przeznaczony na przedaż z publicznego targu dóm murowany kupca Mikołaja Haydukiewicza, nabyty od zmarłego Ławnika Zwańskiego, oceniony 3000 rubli asygnacyynych; zاتم zyezacy kupić ten dóm, zechcą przybywać do tego Rządu, na terminy:

1szy dnia 18go, 2gi dnia 22go nowembra, a trzeci ostateczny od dnia wydrukowania w wiadomościach publicznych i w Kuryerze Litewskim, gdzie to późniey nastąpi, we trzy miesiące, a przybywającym życzącym nabyć, okazane będą w Rzędzie opisanie podającego się domu, i kondycye do targow. Dnia 30 septembra 1822 roku. Sekretarz F. Arcimowicz.

U w i a d o m i e n i e.

3. Podaje się do wiadomości Publiczney, iż Oszmiański powiatowy Doktor, zastępujący mieysce Wileńskiego teraz powiatowego Doktora, oświadcza czas szczepienia ospy dzieciom w dni oznaczone jako to: we środe i niedziele od 11tey do 1szey godziny żrana bez żadney płaty; mieszkanie zaś onego na Niemieckiey ulicy pod Nro 298 w domie Poznańskiego. Lekarz F. Borkum.

Magazyń instrumentow muzycznych.

3. Niżej podpisany mam honor donieść Prześwietney Publiczności, iż celem uczynienia dla jey przysługi i ułatwienia trudności jakich doznawać mogła, w nabyciu instrumentow muzycznych, przybywszy ze stołecznego Miasta Warszawy, do Miasta Grodna, założył w nim przy ulicy Mostowey w domu pod Nro 601 magazyń różnych instrumentow mianowicie pantalionow, klawikortow, gitar hiszpańskich, i angielskich, skrzypiec, smyczkow, flecikow małych i większych, i na wszystkie wyżej wspomniane instrumenta znajduj się stróny, oraz iszkoły na fortepiano przez Karola Kurpińskiego, i druga część czyli Generalbasu praktycznego, na gitarę przez Rom. Truskolaskiego, na skrzypce przez Rodi, Baillet i Krustzer, przytym naynowsze noty muzyczne jakie mogły dotychczas wyść w Warszawie w handlu JPana Klukowskiego sztychowane i litografowane i inne jakie wychodzić będą, także i noty zagraniczne, nowe wzory kaligraficzne, kopersztychy, lak pachniący różnego koloru, tusze w tabliczkach, bilety wizytowe w różnych kolorach z wyzlacanemi brzegami małe i większe it. d.; wszystko to sprzedawane będzie za umiarkowaną cenę. W Grodnie dnia 16 8bra 1822 Fr. Sakowicz.

E x d y w i z y a.

3. Roku 1822 października 10 d. Sąd Ziemski Telszewski z powagi dekretu remiss. Sadu Gł. 2 Depart. i ukazu Rządowego w sprawie W. Ludwika Godlewskiego konkursowey z jego kredytorami, między innemi inwentarya majątkow, komportacyą dokumentow od dnia 15 do 30 następnego stycznia i termin ku oczewistemu rozwiązaniu dzień 10 maja roku przyszłego zakreślił, w którym że wszyscy mający pretensye do funduszow W. Godlewskiego pod upadkiem stawać powinni zapowiedział. Prezydent Ziemski Telszewski Leopold Giedgowd.

Woda Aromatyczna.

3. Do handlu Tekli Fiorentinowey w Wilnie przyszedł świeży transport prawdziwey Wody Aromatycznej Warszawskiej wynalazku B. L. Nagella, której flaszka z przepisem przeda się po kopiejek srebr. 60.

Observacye	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	Wyz. Ther. Beau.	Wiatry.	Odmiana w powiet
meteorologi- czna.	dnia 25 średnia	27 eal. 6,4 lin.	+ 7,08 stopni	Połudn. Zachod.	Deszcz
	dnia 26 średnia	27 — 6,63 —	+ 7, — —	Połudn. Zachod.	Deszcz
	dnia 27 godz. 7	27 — 6,1 —	+ 7, — —	Połudn. Zachod.	Pochmurno